

MYANMAR
ECONOMIC
MONITOR

May 2018

Growth Amidst Uncertainty

Executive Summary

WORLD BANK GROUP
Macroeconomics, Trade & Investment

Executive Summary

Myanmar's economy performed better in 2017/18 with a modest growth acceleration that partially reversed the deterioration experienced in 2016/17. While the outlook remains positive, risks have intensified. The economy experienced a broad-based increase in real GDP growth to 6.4 percent in 2017/18¹ from 5.9 percent in 2016/17. Inflation moderated from 7 percent in 2016/17 to 5.5 percent in 2017/18. The exchange rate was stable and appreciated slightly towards the end of the year, the current account deficit narrowed slightly on strong export growth, and the fiscal deficit also narrowed in the first three quarters of the fiscal year. While performance remains strong and the macroeconomic outlook is positive, there are concerns that the slow pace of reforms, vulnerabilities in the financial sector, and limited progress in addressing the humanitarian crisis in Rakhine are starting to affect business sentiment and could weaken performance. External risks from uncertainty in global trade policy and in commodity prices intensify the downside risks to the growth outlook.

The Government of Myanmar is in a position to improve Myanmar's economic outlook. For instance, implementing the cogent new Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP), collecting more revenue and spending it better, and providing greater policy certainty and a simpler operating environment for businesses can support investment and economic prospects, as evidenced by Special Topic analysis in this report.

Recent developments

Myanmar experienced a broad-based pick-up in economic growth in 2017/18. On the supply side, growth was driven by a recovery in agriculture as farmers stepped up crop production, strong industrial and especially manufacturing performance with garments continuing to excel, and strong services growth despite a slight slowdown likely due to tourism and banking sector uncertainties. Aggregate demand is estimated to have improved due to private consumption supported by disinflation in the first half of 2017/18 and a stable Kyat, private investment especially in manufacturing, and strong export performance.²

Myanmar's external balance improved slightly in 2017/18 as the current account balance strengthened due to growing exports offsetting a decline in 'personal transfers and other sectors'. FDI approvals fell compared with 2016/17 but flows slightly increased. Rice exports reached record highs and like garments continued to access new markets. Gas exports were propped up by a significant, but uncertain, increase in global gas prices, offsetting declining production from maturing fields. Imports of capital goods remains robust supporting the prospect for continued industrial growth. The kyat and foreign exchange reserves levels both strengthened slightly. FDI approvals declined by 14 percent in relation to 2016/17, possibly due to perceptions of slowing government reforms and uncertainties arising from the Rakhine crisis, but FDI flows adequately financed the current account deficit. The 'personal transfers and other sectors' category of the current account, which includes remittances, declined significantly in the first two quarters of 2017/18 affecting the balance of payments.

While inflation moderated overall relative to last year, movements during the year reflected broad money growth and increases in food and fuel prices. The nominal exchange rate appreciated slightly during 2017/18 and bilateral real exchange rate performance was mixed. While prices increased only moderately in the first half of 2017/18, they rose more quickly in the second half. Food and fuel prices both

¹ Year ranges with slashes indicate fiscal years. Those with N-dashes indicate calendar years.

² Data on GDP by expenditure is lagged and more limited.

contributed especially as global fuel prices increased. For instance, transport costs contributed 35 percent of the non-food increase in prices in January 2018. The inflationary impact of continued Central Bank financing of the fiscal deficit moderated as the fiscal deficit narrowed. The Kyat appreciated slightly in nominal terms through 2017/18 relative to the US dollar. However, the real exchange rate depreciated in relation to individual trading partners such as Thailand, Malaysia and China, squeezing the profits of retailers and other users of imported inputs, but creating opportunities for exporting firms.

Despite a large budgeted fiscal deficit and declining State Economic Enterprise (SEE) and government receipts, the 2017/18 fiscal deficit is likely to have narrowed due to budget execution challenges and uncertainty created around the change in fiscal year. The fiscal deficit was initially budgeted to increase significantly to 5.8 percent of GDP in 2017/18 from a provisional actual deficit of 2.7 percent of GDP in 2016/17. General government receipts were budgeted to decline as a share of GDP from 18.2 percent in 2016/17 to 16.9 percent in 2017/18, driven by assumptions in the budget of declining natural gas prices and by falling SEE receipts owing to declining profitability. General government expenditures are budgeted to increase from 20.9 percent of GDP in 2016/17 to 22.2 percent of GDP in 2017/18, driven by budgeted increases in other recurrent expenditures in priority ministries like health, and increased domestic interest payments because of payment of market interest rates on legacy Central Bank of Myanmar (CBM) debt. However, actual outturns for 2017/18 may have led to a lower fiscal deficit, given long-standing challenges in budget execution and underestimation of revenues in the original and revised budgets, partly due to stronger than expected gas prices. Recurrent expenditure by the union government performed well against the budget, while capital expenditure continues to decline as a share of GDP. The government continued expanding the domestic debt market, but market participation remains below potential.

Economic outlook and risks

Myanmar's baseline economic outlook remains favorable, with growth projected to increase to 6.8 percent in 2018/19. Consumer price inflation moderated to 5.5 percent in 2017/18 and is expected to ease further to 4.9 percent in 2018/19. The current account deficit is forecast to remain stable in 2018/19 at 4.7 percent due to sustained growth in exports and imports. The government budget deficit outturns are expected to be significantly lower than budgeted, lowering the deficit trend in the medium term.

However, risks to the baseline outlook have intensified. Domestic downside risks to the baseline outlook have intensified due to the ongoing uncertainty related to the crisis in Rakhine State layered upon perceptions of a slowdown in the pace of reforms. A significantly lower growth scenario, while unlikely, could lead to growing macroeconomic imbalances, with implications for broader stability. A rapid decline in foreign investment flows and to a lesser extent tourism related spending would put stress on the external balance and currency. The banking sector faces a challenging transition to comply with Basel I regulations issued in July 2017. Although risks to the global outlook are more balanced than before, important downside risks remain. While growing global trade policy uncertainties may affect the recovery in global trade, impacts on Myanmar are likely to be modest.

Policy Priorities

Implementing the comprehensive new Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP) can provide policy certainty. The MSDP, which lays out a comprehensive and prioritized policy reform agenda, offers the much-needed unifying and coherent roadmap for reforms for the country. It seeks to translate the government's 12-point economic plan and sector plans into a clear set of policy priorities, and has been welcomed as a significant step forward.

Implementing a fiscal strategy to break the cycle of low revenue and low public spending can support development outcomes. Myanmar has one of the lowest tax to GDP ratios in the world, restricting the space for essential public spending on infrastructure and human capital in absolute terms and in relation to peers. A fiscal strategy to correct this could (a) reallocate spending from less important to priority areas, and (b) grow the size of the overall fiscal envelope through domestic revenue mobilization and sustainable borrowing. This would in turn require: (a) well selected and implemented projects through project appraisal, tracking project performance, and introducing multiyear commitment budgets; (b) enhancing oversight of SEE fiscal performance; (c) reducing revenue leakages from base erosion and tax expenditures; and (d) developing a medium-term debt strategy that relies less on CBM financing and more on other concessional, and noninflationary, sources of financing.

Carefully reviewing plans for a Tax Amnesty. International experience highlights that it is a popular measure globally, but its impact on revenue collection and tax compliance varies greatly depending on design—with success dependent on whether the amnesty is (a) used as a transition to a tax regime with more stringent enforcement, (b) is part of a long-term tax compliance program, and (c) is constantly monitored by tax compliance measurements.

Sustaining growth through Doing Business³ policy reforms can boost private investment and support the economy to compete globally. Despite important progress such as the 2016 Investment Law and the 2017 Company Law (see Box 2 and Selected Topic 1), and making it less costly to start a business and register property, perceptions are that bureaucratic inefficiency, centralized decision making, and emerging protectionism are bottlenecks to improving the operating environment for the private sector. The Government plans to bring Myanmar within the top 100 countries in the ease of doing business ranking from 171 out of 190 countries. It may accelerate this by:

- **Strengthening coordination across government departments and public communication to implement recent new economic legislation.** The Private Sector Development (PSD) Committee, chaired by the Vice President, can coordinate and monitor implementation of new legislation, such as the Investment Law and the Company Law, for instance requesting standardizing criteria for ministerial permits for foreign investments, streamlining registration, reporting, and tax filing for small and medium-sized enterprises, reducing multiple applications for trade permits, physical inspections, and the arbitrary approach to customs valuation.
- **Monitoring progress in reforms related to Doing Business.** The new “Improvement of the Doing Business Working Group” chaired by the Ministry of Commerce can make clear and transparent the roles of different departments in improving the business environment and using monitoring systems to check implementation progress, which can be discussed at the PSD Committee.
- **Further liberalizing regulations for foreign investment.** Myanmar could build on the introduction of the Investment Law and Company Law by further liberalizing sectors, such as insurance and banking services, for foreign investment, along with simultaneous implementation of prudential regulations. Currently, Myanmar has one of the highest levels of restriction for FDI on insurance and banking sectors (OECD 2016). Such liberalization can potentially create a new momentum for driving private sector investment

³ The Doing Business report measures policies (regulations and procedures) along the 10 indicators affecting the life cycle of domestic companies, such as starting a business, getting a location and constructing a facility, getting financing, paying taxes and trading across borders, and dealing with contracts or disputes. The indicator only measures policies that are relevant for formal businesses, and data are collected only in the largest city (with the second-largest city included for countries with a population of more than 100 million).

Selected Topic 1: Drivers of Foreign Investment

The new investment law has been well received, especially by foreign investors who account for up to a fifth of exports and of formal employment, but more needs to be done to raise awareness and build capacity for implementation and coordination. The main changes to the investment regime include lower entry barriers, more streamlined procedures, a dedicated mechanism to mediate investor disputes, and more selective investment incentives. The World Bank Enterprise Survey (WBES) conducted in 2016 with an extension in 2017 suggests that foreign firms account for about 20 percent of all exports and 18 percent of formal employment. They are also more productive and more likely to train workers. Most firms aware of the new law think it will positively impact their sector through better access to input/output markets and technology transfers associated with increased FDI. Foreign firms spent significant management time to deal with regulations under the old investment regime and consider the process as favoring those with government connections. To successfully attract and maximize the impact of FDI, the government needs to raise awareness of the new law and regulations, build staff capacity at the regional level, and clarify the setup of the Investor Assistance Committee. Complementary reforms should also be accelerated to improve investors' access to land, infrastructure, skilled labor, and quality domestic inputs.

Selected Topic 2: Myanmar Productivity Analysis

Ownership, firm size and stable electricity provision affect firm productivity, according to this joint analysis of Myanmar's firm demographics and productivity.⁴ The note uses a novel survey of businesses to highlight the speed of the evolution of the private sector in Myanmar, in particular in the manufacturing sector. But productivity has remained low, and is widely dispersed across firms, suggesting that policymakers should pay attention to the opportunity for reallocation of labor across firms, and to the forces that hold back small productive firms. The note also highlights the high correlation between access to electricity and productivity, reinforcing existing findings from Enterprise Surveys.

Selected Topic 3: Making Finance Work for All

A sound, efficient, and inclusive financial system can play a critical role in creating and sustaining a market-based economy and ensuring inclusive growth in Myanmar. Myanmar's financial system is small, shallow, tightly-held, vulnerable and significantly underserves large parts of the private sector and general public. The reform agenda necessary to develop a "fit for purpose" financial system in Myanmar runs both deep and wide, even as recent changes have yielded significant gains. On the one hand, the financial sector needs to move on to a more solid footing, on the other hand it needs to significantly expand outreach and the range of available instruments. A stable solution therefore requires complex and simultaneous reforms. Policymakers have to implement a realistic, minimally disruptive, clearly articulated roadmap that is also sufficiently transformative so as to carry the benefits of more effective financial services to the general public.

⁴ Based on a joint paper prepared with the Myanmar Government Central Statistics Office

မြန်မာ့စီးပွားရေးလေ့လာမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏မက်ခရိုစီးပွားရေးသည် ၂၀၁၆-၁၇ တွင် နှေးကွေးခဲ့ရာ၊ စီးပွားရေးတိုးတက်နှုန်းသည် ၂၀၁၇-၁၈တွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အားကောင်းလာခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။ ရှေးစီးပွားရေးအလားအလာအနေနှင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသော်လည်း မက်ခရို စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်တိုးပွားလျက် ရှိပါသည်။ GDP တိုးနှုန်းသည် ၂၀၁၆/၁၇ တွင် ၅ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၂၀၁၇/၁၈ တွင် ဒသမ ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိလာသည့်အတွက် မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် ကဏ္ဍစုံမှ တိုးတက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းပါသည်။ ငွေဖောင်းပွမှုသည် ၂၀၁၆/၁၇ ခုနှစ်က ၇ ရာခိုင်နှုန်းရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၇/၁၈ ခုနှစ်တွင် ၅ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ အသင့်အတင့် ကျဆင်းသွားသည်။ ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်းမှာ တည်ငြိမ်နေပြီး ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုးတက်လာခဲ့သည်။ ပို့ကုန်မြင့်တက်လာမှုကြောင့် ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေအနည်းငယ် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ ဘတ်ဂျက် လိုငွေသည်လည်း ဘဏ္ဍာနှစ်ပထမကိုးလအတွင်းလည်း ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်မှု အားကောင်းနေခြင်းဖြစ်သော်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု နှေးကွေးခြင်း၊ ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင်အားနည်းချက်များရှိနေခြင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်အကျပ်အတည်းကိုဖြေရှင်းရာတွင် တိုးတက်မှုနည်းပါးခြင်း တို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး စိုးရိမ်စရာများရှိနေခြင်းသည် စီးပွားရေး လာရောက်လုပ်ကိုင်လိုမှုကို ထိခိုက်စေပြီး စွမ်းဆောင်မှုကိုလည်းအားနည်းသွားစေမည့် အရိပ် လက္ခဏာများရှိနေပါသည်။ ကမ္ဘာ့တစ်ဝန်း ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒ မသေချာမှု၊ ကုန်စည်ဈေးနှုန်းများ အတက်အကျမငြိမ်မူမသည့် ပြင်ပအကြောင်းခြင်းရာများ ကလည်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှု မျှော်မှန်းချက်ကို ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။

မြန်မာအစိုးရအနေနှင့်လည်း စီးပွားရေးအလားအလာများကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက်- MSDP (Myanmar Sustainable Development Plan) ကိုစတင် ဆောင်ရွက်ခြင်းများပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ အစိုးရသစ်အနေနှင့် နိုင်ငံတော်အခွန်ငွေကောက်ခံခြင်း ၊ အသုံးစရိတ်များကို ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုခြင်း၊ ပိုမိုသေချာသည့်ပေါ်လစီများချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လွယ်ကူသင့်တော်သည့် အခြေအနေများ ဖန်တီးပေးခြင်းအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုစွဲဆောင်နိုင်သည်သာမက စီးပွားရေး မျှော်မှန်းချက်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေနိုင်မည်ကို "Special Topic" တွင်ဖော်ပြထားသည်။

လတ်တလော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာအတွင်း စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် တိုးတက်မှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းကို ကြည့်လျှင် လယ်ယာကဏ္ဍ ပြန်ဦးမော့လာခဲ့ခြင်း၊ စက်မှုနှင့် အထူးအားဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများဆက်လက် အားကောင်းမှုများရှိခဲ့သည်။ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ တွင် မရေရာမှုများကြောင့် အနည်းငယ်ကျဆင်းခဲ့လင့်ကစား ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍအားကောင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ပြုခဲ့သည်။ ၂၀၁၇-၁၈ ပထမခြောက်လအတွင်း ငွေဖောင်းပွမှုလျော့ကျခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂလိက စားသုံးမှုတိုးတက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာကျပ်ငွေတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် စက်မှုထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံတိုးမြှင့်လာခြင်းတို့အထောက်အပံ့ကြောင့် စုစုပေါင်းဝယ်လိုအားမှာ တိုးတက်လာခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

ပို့ကုန်တိုးမြှင့်လာမှုကြောင့် ကုန်သွယ်မှုလိုငွေလျော့ကျလာခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုခွင့်ပြုချက်ပေးနှုန်းမှာ မနှစ်ကနှင့် ယှဉ်လျှင် လျော့ကျ လာသော်လည်းတစ်နှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ FDI ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာတိုးတက်လာသည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ ဆန်တင်ပို့မှုသည် သမိုင်းဝင်အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး အထည်ချုပ်ကဲ့သို့သော ကုန်စည်များမှာလည်း ဈေးကွက်အသစ်များ ဆက်လက်ရရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ဓာတ်ငွေ့တင်ပို့မှုကို ကြည့်လျှင်လည်း သက်တမ်းပြည့်တွင်းများမှ ထုတ်လုပ်မှု ကျဆင်းလာသော်လည်း တစ်ဖက်တွင် ကမ္ဘာ့သဘာဝဓာတ်ငွေ့ဈေးနှုန်းများမှာ (တိုသို့ဆက်ဖြစ်ပါမည်ဟု မသေချာ သော်လည်း) သိသိသာသာ မြင့်တက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့တင်ပို့မှုကို ကျားကန်ထားနိုင်ဆဲဖြစ်သည်။ အခြေခံသွင်းအားစုတင်သွင်းမှုများ တိုးတက်လာမှုက စက်မှုကဏ္ဍတိုးတက်မှု ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မည့် အလားအလာများကိုလည်း ထောက်ပံ့လျက်ရှိသည်။ ကျပ်ငွေနှင့် နိုင်ငံခြား ငွေကြေး အရန်ပမာဏတို့လည်း အနည်းငယ်အားကောင်းခဲ့သည်။ FDI ခွင့်ပြုသည့်ပမာဏမှာ ၂၀၁၆-၁၇နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ကျဆင်းခဲ့သည်။ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ အကြောင်းမှာ အစိုးရ၏ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ နှေးကွေးလာသည်ဟု ယူဆမှုများ ရှိနေခြင်းနှင့် ရခိုင်အကျပ်အတည်းကို အခြေပြု၍ ထွက်ပေါ်လာသော မရေရာမှုများရှိနေခြင်း တို့ကြောင့်ဟု ယူဆရသည်။ သို့ရာတွင် FDI စီးဝင်မှုများသည် လက်ရှိ ကုန်သွယ်ရေး လိုငွေကွာဟမှုကိုကာမိသည်ဟုခန့်မှန်းသည်။ ပြည်ပရောက်များထံမှ ငွေပြန်လွှဲ ပို့ငွေများအပါအဝင် အခြားကဏ္ဍများကြောင့် ၂၀၁၇/၁၈ ခုနှစ်အတွင်း ကျဆင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်းကို ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။

ယခင်နှစ်နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းမှာလျော့ကျသွားသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုးမှာ ၂၀၁၇-၁၈အတွင်း အနည်းငယ် တန်ဖိုးတက်လာသော်လည်း နှစ်နိုင်ငံနှိုင်းယှဉ်ငွေလဲလှယ်နှုန်းမှာ mix ဖြစ်နေသည်။ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်၏ ပထမနှစ်ဝက်ကာလတွင် ဈေးနှုန်းများသည် အသင့်အတင့်သာ မြင့်တက်ခဲ့သော်လည်း ဒုတိယနှစ်ဝက်ကာလတွင် ပိုမိုလျင်မြန်စွာ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ အစားအသောက်နှင့် လောင်စာဆီဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်ခဲ့ခြင်းမှာ အထူးသဖြင့်ကမ္ဘာ့လောင်စာဆီဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်ခဲ့၍ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-အစားအသောက်မဟုတ်သော အုပ်စု၏ ၃၅%ပါဝင်သော သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်များမှာ ဇန်နဝါရီ ၂၀၁၈ တွင်မြင့်တက်ခဲ့သည်။ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေအတွက် ဗဟိုဘဏ်၏ဖြည့်ဆည်းပေးမှုမှာ ယခင်လောက်

မြေငွေမားတော့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ် တစ်လျှောက်တွင် နိုင်ငံခြားသုံးငွေနှင့်ယှဉ်လျှင် ပြည်တွင်းကျပ်ငွေတန်ဖိုးမြင့်တက်ခဲ့သော်လည်း ကျပ်ငွေ၏ ပကတိတန်ဖိုးမှာမူ ကျဆင်းခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မလေးရှားနှင့် တရုတ်နိုင်ငံကဲ့သို့သော အဓိကကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများနှင့်ယှဉ်လျှင် ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်းများ ကျဆင်းခဲ့ပြီး ငွေဖောင်းပွမှုနှုန်း မြန်ဆန်ခဲ့ရာ လက်လီကုန်သည်များနှင့် သွင်းကုန်သုံးစွဲသူများအပေါ် ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။

ဘတ်ဂျက်လိုငွေအမြောက်အမြားရှိနေခြင်း၊ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရ၏ရငွေများ ကျဆင်းနေခြင်းတို့ရှိနေသော်လည်း ဘတ်ဂျက်အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ပြောင်းလဲမှုနှင့် ဆက်စပ်သော မရေရာမှုများကြောင့် ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေ လျော့ကျသွားခဲ့ပုံရသည်။ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေသည် ၂၀၁၆/၁၇ ခုနှစ်က GDP ၏ ၂ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် GDP ၏ ၅ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ သိသိသာသာ မြင့်တက်မည်ဟု တွက်ချက်ထားသည်။ အစိုးရ၏အထွေထွေရငွေများမှာ ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် GDP ၏ ၁၈ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၁၆ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်းမည်ဟု တွက်ချက်ထားသည်။ အထူးသဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း - SEE - များ၏ အကျိုးအမြတ် လျော့နည်းကျဆင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏အထွေထွေအသုံးစရိတ်များမှာမူ ၂၀၁၆/၁၇ ခုနှစ်က GDP ၏ ၂၀ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀၁၇/၁၈ ခုနှစ်တွင် GDP ၏ ၂၂ ဒသမ ၂ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်လာမည် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ကျန်းမာရေးကဲ့သို့သော အဓိကဦးစားပေး ဝန်ကြီးဌာနများ၏ သာမန် အသုံးစရိတ်များအတွက် ဘတ်ဂျက်လျာထားငွေမြင့်တက်ခြင်း၊ ဗဟိုဘဏ်တွင် တင်ရှိနေသောအတိုးနှုန်းပေးချေမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ရှေးယခင်ကတည်းကရှိလာခဲ့သည့် အခက်အခဲများဖြစ်သည့် ရရှိထားသည့်ဘတ်ဂျက်အပေါ် အပြည့်အဝအကောင်အထည်မဖော်နိုင်ခြင်း၊ ဝင်ငွေများအပေါ် လျော့ချခန့်မှန်းခြင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၇/၁၈ အတွက် အမှန်တကယ်ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေ ခန့်မှန်းသည်ထက်နည်းပါးနိုင်သည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ သာမန်အသုံးစရိတ်များ ဆက်လက်မြင့်တက်နေဦးမည်ဖြစ်ပြီး ငွေလုံးငွေရင်း သုံးစွဲငွေများမှာမူ ဆက်လက်ကျဆင်းနေမည် ဖြစ်သည်။ အစိုးရသည် ပြည်တွင်းကြေးမြီစျေးကွက်ကို ဆက်လက်ချဲ့ထွင်နေခဲ့သော်လည်း ဈေးကွက်၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမှာမူ အမှန်တကယ်ဖြစ်သင့်သည့်ပမာဏအောက် ရောက်ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။

စီးပွားရေးမျှော်မှန်းချက်နှင့် မက်ခရိုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယေဘုယျစီးပွားရေးအခြေအနေ မျှော်မှန်းချက်မှာမူ အကောင်းဘက်တွင် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုသည် ၆ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းသို့ မြင့်တက်မည် အလားအလာရှိသည်။ ကုန်စည်ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှုမှာ ၂၀၁၇/၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၅ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၄ ဒသမ ၉ အထိ ဆက်လက်ကျဆင်းမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ သွင်းကုန်ပို့ကုန် မှန်မှန် ဆက်လက်မြင့်တက်နေသည့်အတွက် ကုန်သွယ်ရေးလိုငွေပြုမှုမှာ ၂၀၁၈/၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ၄ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ဆက်လက်တည်ငြိမ်နေမည်ဟု မျှော်မှန်းရသည်။ အစိုးရ၏ဘတ်ဂျက်လိုငွေမှာ မူလ တွက်ချက်ထားသည်ထက် လက်တွေ့တွင် လျော့နည်းသွားကာ ကာလလတ်တစ်ခုအတွင်း လိုငွေပြုမှု လျော့ကျသွားမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။

သို့သော်လည်း ယေဘုယျစီးပွားရေးအခြေအနေ မျှော်မှန်းချက်ကို နှောင့်ယှက်မည့်အကြောင်းများလည်း ကြီးထွားလာနေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်အရေးအခင်းများနှင့် ဆက်စပ်ပြီး မရေရာမှုများ ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်နေခြင်းကြောင့်မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးတိုးတက်စေနိုင်သည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းသည်ဆိုသော်လည်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းကြီးကြီးမားမား လျော့နည်းသွားမည်ဆိုပါက မက်ခရိုစီးပွားရေးမတည်ငြိမ်မှုကြီးထွားလာနိုင်ကာ နိုင်ငံ၏အထွေထွေမတည်ငြိမ်မှုကိုဖြစ်နိုင်သည်ဟုခန့်မှန်းသည်။ ထို့အပြင် FDI မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းစီးဝင်မှုအလျင်အမြန်ကျဆင်းသွားခြင်းနှင့်နိုင်ငံတကာခရီးသွားလုပ်ငန်းများ အရှိန်နှေးကွေးသွားခြင်းများကလည်း(External Balance)နှင့်ငွေလဲလှယ်နှုန်းများကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအနေဖြင့်ဆိုလျှင် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် Basel I စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာနိုင်အောင် ခက်ခက်ခဲခဲ ကြိုးပမ်းအသွင်ပြောင်းနေရသည်။ ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် စီးပွားရေးမျှော်မှန်းချက်အမြင်ကို အနှောင့်အယှက်ပေးမည့်အရာများ သိသိသာသာနည်းသွားသော်လည်း အရေးတကြီးကိုင်တွယ်ရမည့် စီးပွားရေးအန္တရာယ်များ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒပိုင်း မငြိမ်သက်မှု မြင့်မားလာနေခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာကုန်သွယ်ရေး ပြန်လည်ဦးမော့နိုင်မှုကိုထိခိုက်နိုင်သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံပေါ်တွင်လည်းမှာမူ ၎င်း၏ဆိုးကျိုးများကအတန်အသင့်အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်။

ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့်စီးပွားရေးမူဝါဒများ

MSDP ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါလျှင် ရေရာတိကျသည့်စီးပွားရေးမူဝါဒများကို ချမှတ်နိုင်ရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ပါသည်။ အလေးပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည့် MSDP သည်မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့်ဦးတည်သွားရမည့်လမ်းကြောင်းကို တစ်စုတစ်စည်းထဲရှင်းလင်းစွာထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။ စီးပွားရေးမူဝါဒ ၁၃ ချက်ကိုအခြေခံ၍ ကဏ္ဍအလိုက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် မူဝါဒများကို MSDP ၌ အသေးစိတ် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသည်။

Fiscal Strategy ကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အတွက်ရငွေနှင့် ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်များကိုလိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ပို၍သုံးစွဲလာနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အခွန်ကောက်ခံရရှိမှုနှင့် GDP အချိုးသည်တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင်နိမ့်ကျနေမှုကြောင့် အဓိကလိုအပ်နေသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် လူ့အရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့တွင် ထိရောက်စွာသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်နေသည်။

Fiscal Strategy ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက (i) ပို၍အရေးကြီးသောနေရာများကို ပြည်သူ့အသုံးစရိတ်များကိုခွဲဝေအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ (ii) နိုင်ငံတော်အနေနှင့် ဝင်ငွေကိုတိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သောချေးငွေများကို ချေးယူခြင်းမှတစ်ဆင့် တိုင်းပြည်၏ (Fiscal Envelop) ကိုပိုမိုတိုးပွားအောင် ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊

အထက်ပါအချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်မှာ အောက်ပါအချက်များကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။

- (a) စီမံကိန်းများကို အကဲဖြတ်စိစစ်ရွေးချယ်ခြင်း (Project Appraisal) ၊ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြပ် လေ့လာခြင်း၊ ရေရှည်မျှော်မှန်းသည့် ဘတ်ဂျက်များ ရေးဆွဲခြင်းဖြင့် Project များကို သေချာစွာစိစစ် ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။
- (b) နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ Fiscal performance များကိုကြီးကြပ်စောင့်ကြည့်ရန်လိုအပ်သည်။
- (c) နိုင်ငံတော်အခွန်ရငွေယိုစီးမှုနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့်ဆက်နွှယ်နေသောကုန်ကျစရိတ်ကိုလျော့ချရန်လိုအပ်သည်။
ဘတ်ဂျက်လိုငွေအတွက် ဗဟိုဘဏ်ပေါ်တွင် မှီခိုနေမှုကိုလျော့ချသင့်သည်။
- (d) ကာလလတ်ကြေးမီနည်းဗျူဟာ (Medium Term Debt Strategy) ကိုအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ဘတ်ဂျက်လိုငွေဖြည့်ဆည်းမှုအတွက်ဗဟိုဘဏ်အပေါ်တွင်မှီခိုနေမှုကိုလျော့ချနိုင်သည်သာမက အခြား Concessional ချေးငွေနှင့် (ငွေကြေးဖောင်းပွမှု မဖြစ်စေသည့်) ငွေကြေးဖြည့်ဆည်းမှုများကိုရွေးချယ် ပြုလုပ်နိုင်သည်။

အခွန်ကင်းလွတ်နှင့်စီမံချက်ကိုသေချာစွာစိစစ်ရန်လိုအပ်သည်ဟုအကြံပြုသည်။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံအရ “အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်”မှာ ခေတ်စားလျက် ရှိသော်လည်း အခွန်ကောက်ခံရရှိမှုနှင့်အခွန်လိုက်နာမှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ အောက်ပါအချက်များအပေါ်တွင် မူတည်နေပါသည်။

- (a) အခွန်စနစ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအပြောင်းအလဲကာလအတွင်း “အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကို” အခွန်အာဏာပိုင်များအနေနှင့် ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (b) အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကို ကာလရှည်အခွန်လိုက်နာမှုစီမံကိန်း (Long Term Tax Compliance Program) ၏ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (c) အခွန်လိုက်နာမှုရှိမရှိကိုစဉ်ဆက်မပြတ်စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း

Doing Business နှင့်ပတ်သက်သောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်မည်သာမက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာနှင့်ရင်ဘောင်တန်း၍ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် ၂၀၁၆ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် ၂၀၁၇ ကုမ္ပဏီ ဥပဒေများကို ပြဌာန်းခြင်းဖြင့်၎င်း လုပ်ငန်းသစ်စတင်စရိတ်နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်သော မှတ်ပုံတင်စရိတ်များကို လျော့ကျစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တိုးတက်လာစေရန်ဆောင်ရွက်မှုများရှိခဲ့သည်။(Box2,Topic 1) သို့သော်လည်း ထိရောက်မှုနည်းသော ဗြူ ရိုကရေစီနည်းလမ်းများရှိနေခြင်း၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်သည့်ဆုံးဖြတ်မှုများပေါ်တွင် မှီခိုမှုများရှိနေခြင်း၊ လုပ်ငန်းများအပေါ် အကာအကွယ်ပေးမှု ပိုမိုများလာခြင်း တို့သည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် “Doing Business” လွယ်ကူမှု အဆင့်ကို ၁၇၁ (စုစုပေါင်း၁၉၀နိုင်ငံ) မှ ၁၀၀ သို့ရောက်ရှိစေရန်ကြိုးစားလျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန်မှာ အောက်ပါအချက်များကို အရှိန်ပြင်းစွာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- o **အစိုးရဌာနတစ်ခုနှင့်တစ်ခုကြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုအားပြည့်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခြင်းနှင့် အသစ်ပြဌာန်းသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်မှုကို ပြည်သူများသိစေရန်ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်တို့ လိုအပ်ပါသည်။** ဒုသမ္မတမှ ဦးစီးသော (ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီ) အနေနှင့်အသစ်ပြဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများ (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီအက်ဥပဒေများ) အကောင်အထည်ဖော်မှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာစောင့်ကြည့်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၆ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ ဝန်ကြီးဌာနများမှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စံ သတ်မှတ် ချက်များကို ကော်မတီအနေနှင့် တောင်းခံခွင့်ရှိသင့်သည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီအက်ဥပဒေသစ်အရ SME များအတွက်မှတ်ပုံတင်ခြင်း ၊ အစီရင်ခံစာ တင်ပြခြင်း၊ အခွန်စနစ်သတ်မှတ်ခြင်းများအတွက် စနစ်တစ်ခု သတ်သတ်မှတ်မှတ်ရှိသင့်သည်။ ကော်မတီအနေနှင့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများ အတွက် အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရန်လိုအပ်သည်များကို လျော့နည်းလာအောင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ လူကိုယ်တိုင်သွားရောက်စစ်ဆေး ခြင်းများသာမက အကောက်အခွန်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းများကို “ arbitrary approach” ဖြင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ စသဖြင့်လိုအပ်ပါသည်။
- o **Doing Business နှင့် ပတ်သက်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာစောင့်ကြည့်ရန် လိုအပ်ပါသည်။** ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးစီးဖွဲ့စည်းထားသည့် “improvement of doing business working group” အနေနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်အခြေအနေများ ဖြစ်လာစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ရှိစေရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ကော်မတီအနေနှင့်စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့လာစောင့်ကြည့်သည့်စနစ်ကို အသုံးပြုပြီး doing business ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို စစ်ဆေးပြီး PSD ကော်မတီတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသင့်သည်။
- o **တင်းကျပ်သည့် စည်းမျဉ်းများကို ပိုမိုလျော့ပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်သင့်သည်။** ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့် ကုမ္ပဏီ အက်ဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းမှအစပြု၍ အခြားကဏ္ဍများကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပိုမိုလမ်းဖွင့် ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဥပမာ - အာမခံနှင့်ဘက်လုပ်ငန်းတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လွတ်လပ်စွာလုပ်ကိုင်ခွင့်ကို “prudential

regulation” အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့်အတူ တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်သင့်သည်။မြန်မာနိုင်ငံသည် အာမခံနှင့်ဘက်လုပ်ငန်းတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများပြုလုပ်ရန်အတွက် ကန့်သတ်ချက် အများဆုံးရှိသည့်နိုင်ငံများတွင် တစ်နိုင်ငံအပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်းကို OECD 2016 ကဖော်ပြ ထားသည်။ ယင်းကဏ္ဍများကို လွတ်လပ်ခွင့်ပြုပါလျှင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှာ အရှိန်အဟုန်တိုးတက်လာနိုင်သည်။

ရွေးချယ်ထားသောအကြောင်းအရာခေါင်းစဉ် - ၁။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို တိုးတက်စေမည့် တွန်းအားများ

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအသစ်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ကြိုဆိုကြသည်။ သို့သော်လည်း ဥပဒေအသစ်ကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန် လိုအပ် သကဲ့သို့ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စတင်ရာတွင်ရှိသည့် အတားအဆီးများကိုလျော့ချခြင်း၊ ပိုမိုစနစ်ကျသည့်နည်းလမ်းများ အသုံးပြုလာခြင်း၊ အချင်းချင်း အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းပေးသည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် မက်လုံးများပေးခြင်း စသည့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှကောက်ယူသော (WBG) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစစ်တမ်းအရ နိုင်ငံခြားတင်ပို့မှု ၂၀% ကို နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများက တင်ပို့ပြီး တရားဝင်လုပ်သား ၁၈% က ယင်းအလုပ်များတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေသည်။ တခြားလုပ်သားများနှင့်ယှဉ်လျှင် နိုင်ငံခြားတင်ပို့မှုကဏ္ဍတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လုပ်သားများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားမှာ ပိုမိုမြင့်မားကြပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိသည်။

ဤစစ်တမ်းအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအသစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း FDI စီးဝင်မှု ၊ တိုးပွားလာမှုနှင့်အတူ လုပ်ငန်းများအတွက် သွင်းအားစု/ထုတ်ကုန် ပစ္စည်းဈေးကွက်များကို လွယ်ကူစွာချဉ်းကပ်နိုင်သည်သာမက နည်းပညာအသစ်များကိုပါရစေပါသည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် အမြင့်ဆုံးရလာဒ် ကောင်းများကို ရရှိရန်အတွက် အစိုးရအနေနှင့် ထုတ်ပြန်ထားသည့်ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို ပြည်သူများပိုမို သဘောပေါက် နားလည်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တိုင်းဒေသအဆင့်ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အကူအညီပေးသည့် ကော်မတီဖွဲ့စည်းမှု စသည့်တို့ကို ရှင်းလင်းစွာဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ထို့ပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့် မြေယာဌာရမ်းလုပ်ကိုင်မှု၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ကျွမ်းကျင် လုပ်သားများရရှိစေရန်နှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် ပြည်တွင်းသွင်းအားစုလိုအပ်ချက်များအတွက် ဖြည့်စွက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အရှိန်အဟုန် ပြင်းပြင်းဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ရွေးချယ်ထားသောအကြောင်းအရာခေါင်းစဉ် - ၂။ မြန်မာ့ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားဆိုင်ရာ စမ်းစစ်လေ့လာချက်

လုပ်ငန်း ပိုင်ဆိုင်မှု၊ အရွယ်အစား၊ နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ် ပုံမှန်ရရှိမှု အနေအထားများက လုပ်ငန်း၏ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းရည်ကို ပြောင်းလဲစေနိုင်သည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေး စစ်တမ်းပေါ်တွင် အခြေခံသည့် ဤစမ်းစစ်ချက်သည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍပြောင်းလဲလာမှုကိုဖော်ပြထားပြီး လုပ်ငန်းများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားများ ဆက်လက် နိမ့်ကျဆဲဖြစ်သည်ကိုဖော်ညွှန်းထားသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပေါ်လစီချမှတ်သူများအနေနှင့် လုပ်သားအင်အားကို သင့်သလို ပြန်လည်နေရာချထားပေးဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ပြည့်ဝသည့် လုပ်ငန်းငယ်များရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများကိုလည်း အစိုးရအနေဖြင့် ကူညီဆောင်ရွက် ပေးသင့်သည်။ လျှပ်စစ်ရရှိမှုသည်လုပ်ငန်းများ၏ ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအင်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်မှုကြောင်းကိုလည်း ဤစမ်းစစ်ချက်က တွေ့ရှိသည်။

ရွေးချယ်ထားသောအကြောင်းအရာခေါင်းစဉ် - ၃။ ငွေကြေးအခွင့်အလမ်းတန်းတူရရှိအောင်ဆောင်ရွက်မှု

အရည်အသွေးပြည့်ဝသော ပြည်သူ့အားလုံးတန်းတူငွေကြေးအခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးစနစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာရေးမှာ ဈေးကွက်စီးပွားရေး စနစ် ပေါ်ပေါက်လာရေးနှင့် အလုံးစုံပါဝင်သည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ လက်ရှိ မြန်မာ့ငွေကြေးစနစ်များမှာ အရွယ်အစားအရ သေးငယ်ခြင်း၊ အားနည်းချက်များရှိနေခြင်းကြောင့်ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပြည်သူ့အများအတွက် လိုအပ်သည့် ပမာဏအတိုင်းအတာအထိ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုမပေး နိုင်သေးပါ။ လတ်တလောဆောင်ရွက်နေသည့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများမှာ ထူးခြားသည့် ရလာဒ်များကို ရရှိစေသည်။ သို့သော်လည်း ငွေကြေး စနစ် တိုးတက်ပြောင်းလဲရန်မှာ နက်နဲကျယ်ပြန့်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေသေးသည်။ ငွေကြေးကဏ္ဍအနေနှင့်တဘက်တွင် အခြေခိုင် ရပ်တည်ရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ အခြားတဘက်တွင်လည်း နည်းလမ်းများစုံနှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ချဲ့ထွင်ရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် နက်နဲသော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ ပေါ်လစီချမှတ်သူများအနေနှင့် လက်တွေ့ ကျပြီး အထိအရှနည်းသော တချိန်တည်းတွင် အများသူများကို ထိရောက်သည့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လမ်းပြမြေပုံတစ်ခုကို ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ် သင့်သည်။

